

Teknas innspill til Statsbudsjettet 2025

Tekna er fagforeningen for 110 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge.

Næringsrettet forskning (kap. 920, post 70)

De næringsrettede midlene er sentral i omstillingen av næringslivet. Videre satsning gjennom samarbeid med næringsliv, forskningsinstitusjonene og academia er viktig for å berede grunnen for ulike teknologier som kan ta oss igjennom det grønne skiftet.

Innovasjonsprosjekt i næringslivet (IPN) er et treffsikkert tiltak for å stimulere til forskningsaktivitet i bedrifter og FoU-miljøer. Regjeringen foreslår å prisjustere Forskningsrådets budsjett fra 2024. Det legges derfor ikke opp til noe økt FoU satsning for 2025.

Det ligger et betydelig potensial i ordningen. Forskningsrådet har de siste årene mottatt svært mange søknader til IPN og har måttet avvise mange prosjekter med høyest karakter. Tekna ønsker at prosjekter som er støtteverdige får støtte. De næringsrettede forskningsmidlene bidrar også til å utløse private midler til forskning. Tekna mener disse ordningene er viktige for å oppnå regjeringens mål om at forskning og utvikling i næringslivet skal utgjøre to prosent av BNP innen 2030 og det man ønsker å oppnå i Grønt industriløft.

Tekna ber Stortinget øke bevilgningene til Forskningsrådet slik at de kan styrke ordningen med innovasjonsprosjekter i næringslivet slik at alle prosjekter som er støtteverdige får midler.

Nærings-ph.d.-ordningen (kap. 920)

Nærings-ph.d.-ordningen er viktig for næringslivets tilgang på spisskompetanse. I år melder Forskningsrådet at om lag halvparten får innvilget sine søknader, mot ca. 25 prosent i 2023. Det er et stort behov for spisskompetanse innen svært viktige og samfunnskritiske. Det gjelder samfunnskritiske områder knyttet til IT og IT-sikkerhet, forsvarsområdet, beredskapsområdet, e-kom mm. Tekna viser til svært lav rekruttering av norske kandidater og at potensialet i nærings-ph.d.-ordningen må brukes.

Tekna ber Stortinget øke bevilgningen til Forskningsrådet slik at de kan finansiere hele potensialet som ligger nærings-ph.d.-ordningen for å møte kompetansebehovet for avansert kompetanse innen nasjonale samfunnskritiske områder.

Investinor AS (kap. 952, post 50)

Investinors virkemidler som har til hensikt å støtte opp om tidligfaseinvesteringer og er svært viktige for å bedre markedet for denne type kapital og investeringer i Norge. Å klare å etablere slike markeder, er helt avgjørende for å holde nede de statelige utgiftene til investeringer hvor markedene er umodne, men hvor innovasjons- og markedspotensialet er stort.

Videre er virkemidler som bidrar med tidligfasekapital sentralt for å fremme utvikling og vekst blant norske gründere og oppstartsselskaper. Dette er næringsvirksomhet som er viktig for framtidige arbeidsplasser, innovasjon og verdiskaping. I urolige tider er det særlig utfordrende å få tak i risikovillig kapital. Budsjettet burde reflektert dette.

Tekna ber Stortinget om å bevilge midler til tidligfaseinvesteringen i størrelsesorden 2024-nivå, som var 52,5 mill. kroner.

Siva SF (kap. 2426, post 71)

Katapultordningen legger til rette for at bedrifter skal øke sine investeringer i innovasjon og grønn omstilling, ved å bidra til viktig testinfrastruktur i hele landet. På denne måten er ordningen sentral for etablering av viktige og framtidsrettede arbeidsplasser og nødvendig verdiskaping. Ordningen har gått på sparebluss i påvente av avklaring om statsstøtte – nå er dette avklart. Fagmiljøene rundt katapultene har stått på vent, og uten en tydelig satsing nå risikerer vi at disse forvitrer. Dette er særlig uheldig for små og mellomstore bedrifter som er avhengige av disse. Videre satsninger, som helsekatapulten, vil også være avhengig av at det tilføres nye midler.

I regjeringens budsjettforslag for 2025 ligger det ingen økning i bevilgningen. Totalt 1467 enkeltbedrifter har benyttet seg av ordningen siden 2017, og antall pågående og gjennomførte prosjekter var 1325 i 2023.

Tekna ber Stortinget om en satsing på Norsk katapult og i første omgang å øke bevilgningen på gjeldene kapittel og post, fra 214,3 mill. kroner i 2024 til 500 mill. kroner for 2025.

Klyngeprogrammet (kap. 2421)

Klyngene våre utgjør en avgjørende infrastruktur for at Norge skal lykkes med sine ambisjoner innen næringsutvikling, regional utvikling og eksport. Klyngene er kraftsamlepunkt for nasjonale og regionale næringer.

Klyngene har spisskompetanse om den enkelte industri, barrierer og markedsmuligheter, besitter nettverk og har inngående kjennskap til hver enkelt bedrifts produkter og løsninger.

Et sentralt element i klyngens arbeid er å framskynde bærekraftig omstilling innen en rekke næringer. De vil kunne være avgjørende for å sikre næringsutvikling i distriktene og den nødvendige omstillingen til en grønn økonomi.

I budsjettforslaget er programmet foreslått kuttet med 26 mill. kroner. Dette er et dramatisk kutt isolert sett og føyer seg i rekken av kutt de siste årene.

Tekna ber Stortinget om å opprettholde og prisjustere fjorårets bevilgning til klyngeprogrammet.

Grunnbevilgning til teknisk-industrielle institutter (kap. 920, post 71)

De teknisk-industrielle instituttene utgjør en viktig kapasitet for grønn og digital omstilling. I budsjettet for 2025 foreslås det en grunnbevilgning til de teknisk-industrielle instituttene på 553,2 mill. kroner.

Tekna mener det må lages en opptrappingsplan for grunnfinansiering av de teknisk-industrielle instituttene opp til 25 prosent grunnfinansiering.

Grønn plattform (kap. 920, post 70, kap. 2421, post 79 og kap. 2426, post 71)

Grønn plattform, retter seg mot konsortier av bedrifter og forskningsmiljøer som går sammen om forskning og teknologiutvikling der ferdige løsninger i markedet er målet. Dette er en felles konkurransearena mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Siva. Hensikten er å skape grønne jobber og en mer bærekraftig fremtid.

Grønn plattform er et viktig virkemiddel for å berede grunnen for ulike teknologier som kan ta oss igjennom det grønne skiftet. De tidligere utlysingsrundene har hatt flere gode søknader, men at mange av disse får avslag på grunn av for få midler.

Tekna ber Stortinget om å støtte opp om regjeringens forslag om å videreføre satsningen på Grønn plattform med en satsing.

Spesielle driftsutgifter (kap. 900, post 21), Siva SF (kap. 2426, post 70), Innovasjons Norge (kap. 2421, post 50)

De tre ovennevnte kapitlene og postene inkluderer arbeidet med Virkemiddelapparatet 2.0 og Én vei inn. Det er viktig at det bevilges tilstrekkelig med midler til å holde opp framdriften i arbeidet, da utviklingen av et mer forenklet og effektivt virkemiddelapparat har stor betydning for aktiviteten innen forskning, utvikling og innovasjon, og derav vår framtidige verdiskapingsevne.

Det foreslås å settes av i alt 44,5 mill. kroner til dette arbeidet fordelt på de tre kapitlene. Hvorav at det foreslås å øremerke 29. mill. kroner til Én vei inn på Innovasjon Norges budsjett og 1 mill. kroner på Sivas budsjett.

Tekna støtter forslaget til bevilgning, med en forutsetning at budsjettforslaget er tilstrekkelig for å ha god framdrift i arbeidet med Én vei inn.

Digital Europe Programme (kap. 1542)

Fortsatt er det et uforløst potensial for Norge i Digital Europe (DIGITAL). Det må etableres en nasjonal ordning med medfinansiering slik flere andre deltakerland har i dag. Regjeringen har selv sagt i sin strateg for deltakelse i DIGITAL at de skal vurdere å etablere en slik ordning.

Det er positivt at regjeringen setter av 20 mill. kr til medfinansiering av to norske *European Digital Innovation Hubs (EDIH)* ut programperioden til DIGITAL.

Tekna ber Stortinget om å få regjeringen til å etablere en medfinansieringsordning for norske aktørers deltakelse i DIGITAL.

Tekna ber Stortinget om å støtte regjeringens forslag til medfinansiering av to norske European Digital Innovation Hubs (EDIH) ut programperioden til DIGITAL.